

تجزیه و تحلیل ۳۲ سونات پیانویی

بتهوون

همراه با تعاریفی از فرم‌های مختلف موسیقی

مترجم مریم تحویل‌داری

هنری آلفرد هاردینگ

سرشناسه	: هاردینگ، هنری آلفرد، ۱۸۵۵ - ۱۹۳۰ م. Harding, H. A. (Henry Alfred), 1855-1930
عنوان و نام پدیدآور	: تجزیه و تحلیل ۳۲ سونات پیانویی بتهوون همراه با تعاریفی از فرم‌های مختلف موسیقی / هنری آلفرد هاردینگ: ترجمه‌ی مریم تحویل‌داری.
مشخصات ظاهری	: تهران: چاو، ۱۳۹۹
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۵۴۶۶-۹
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
یادداشت	: عنوان اصلی: Analysis of form: as displayed in Beethoven's Thirty-two pianoforte sonatas
موضوع	: بتهوون، لودویگ وان، ۱۷۷۰-۱۸۲۷ م. سونات‌ها. ویلیون و پیانو
موضوع	: Beethoven, Ludwig van, 1770-1827. Sonatas, violin, piano
موضوع	: سونات‌ها (پیانو) (Sonatas (Piano))
موضوع	: سونات‌ها (پیانو) -- پارته‌سیون؛ Sonatas (Piano) -- Scores and parts
شناسه افزوده	: تحویل‌داری، مریم، ۱۳۵۹ - مترجم
رده‌بندی کنگره	: MT۱۴۵
رده‌بندی دیویی	: ۷۸۶,۲۱۸۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۹۱۱۸۰

شارت پاب

تجزیه و تحلیل ۳۲ سونات پیانویی بتهوون

همراه با تعاریفی از فرم‌های مختلف موسیقی

هنری آلفرد هاردینگ

مترجم: مریم تحویل‌داری

صفحه‌آرایی: سعید سعیدی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

چاپ و صحافی: ناژو

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۵۴-۶۶-۹

نشانی: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری غربی، پلاک

۹۹، طبقه چهارم، واحد ۹ تلفن: ۸-۰۷-۶۶۹۷۵۰۰ فکس: ۶۶۹۷۰۷۱۶

www.chav.ir info@chav.ir

Chavpub

فهرست

۸۷	سونات شماره ۱۵	۷	مقدمه مترجم
۹۲	سونات شماره ۱۶	۱۳	پیش‌گفتار
۹۷	سونات شماره ۱۷ (طوفان)	۱۴	سونات
۱۰۲	سونات شماره ۱۸	۱۵	فرم سونات
۱۰۸	سونات شماره ۱۹	۱۷	مقدمه
۱۱۲	سونات شماره ۲۰	۱۹	سونات شماره ۱
۱۱۵	سونات شماره ۲۱ (والدشتاین)	۲۴	سونات شماره ۲
۱۲۰	سونات شماره ۲۲	۳۰	سونات شماره ۳
۱۲۳	سونات شماره ۲۳ (آپاسیوناتا)	۳۶	سونات شماره ۴
۱۲۸	سونات شماره ۲۴	۴۲	سونات شماره ۵
۱۳۲	سوناتینا شماره ۲۵	۴۷	سونات شماره ۶
۱۳۶	سونات شماره ۲۶	۵۱	سونات شماره ۷
۱۴۱	سونات شماره ۲۷	۵۶	سونات شماره ۸ (پاتتیک)
۱۴۵	سونات شماره ۲۸	۶۱	سونات شماره ۹
۱۵۲	سونات شماره ۲۹ (هامرکلاویر)	۶۶	سونات شماره ۱۰
۱۶۱	سونات شماره ۳۰	۷۰	سونات شماره ۱۱
۱۶۶	سونات شماره ۳۱	۷۵	سونات شماره ۱۲
۱۷۲	سونات شماره ۳۲	۷۹	سونات شماره ۱۳
		۸۳	سونات شماره ۱۴ (مهتاب)

سونات

یک سوناتا^۱ مدرن از دو، سه و یا چهار موومان تشکیل می‌شود. موومان اول غالباً به فرم «سونات» نوشته می‌شود که گاهی به آن «فرم دوتایی مدرن^۲» و یا «فرم موومان اول^۳» هم گفته می‌شود. موومان دوم (آهسته) به فرم سه قسمتی (ترنری) است. فرم ترنری همچنین «فرم آهنگ^۴» یا «فرم آریا^۵» و یا «فرم ساده اپیزودیک^۶» نیز نامیده می‌شود. موومان سوم (منوئت و تریو^۷) به فرم سه قسمتی (ترنری) است. موومان چهارم به فرم روندو^۸ نوشته می‌شود. بعضی از موومان‌ها (البته به ندرت) به فرم «ایر و واریاسیون^۹» و بعضی دیگر به فرم «فوک^{۱۰}» نوشته می‌شوند.

1. Sonata
4. Song Form
7. Minuet and Trio
10. Fuge Form

2. Modern Binary
5. Aria Form
8. Rondo

3. 1st Movement Form
6. Simple Episodical Form
9. Air with Variation Form

فرم سونات

این فرم از سه بخش تشکیل می‌شود:

۱) نمایش یا ارائه تم‌ها (۲ بسط و گسترش ۳) ارائه مجدد تم‌ها
در جدول زیر خلاصه‌ای از طرح هر یک از این بخش‌ها آمده است:

۱) اکتیوژن‌بسیون یا بخش ارائه تم‌ها / نمایش تم‌ها	۲) دولوپمان یا بسط و گسترش ^۲ (به ه نگاه کنید)	۳) ری‌کاپیتولاسیون یا ارائه مجدد تم‌ها ^۳ (به و نگاه کنید)
- تم اول در تنالیتۀ تنیک که به واسطۀ یک اپیزود (پل یا پاساژ) به تنالیتۀ دومینانت مدلاسیون می‌کند (به الف و ب نگاه کنید). - تم دوم در تنالیتۀ دومینانت ظاهر می‌شود (به ج نگاه کنید) - و سپس با یک کدا در تنالیتۀ دومینانت به پایان می‌رسد (به د نگاه کنید). - دولاخت و تکرار (به دلخواه)	- در این بخش تم‌هایی که در بخش ارائه تم‌ها آورده شدند مورد بسط و گسترش قرار می‌گیرند. در این بخش از مدلاسیون‌ها برای بازگشت به تنالیتۀ تنیک استفاده می‌شود.	- تم اول در تنالیتۀ تنیک به واسطۀ پل رابط (اپیزود) به جای انتقال به تنالیتۀ دومینانت به سمت تنیک برمی‌گردد. - تم دوم در تنالیتۀ تنیک است که بعد از آن کدایی می‌آید که در تنالیتۀ تنیک خاتمه می‌یابد.

الف) تم اول با یک کادانس کامل در تنالیتۀ تنیک خاتمه می‌یابد^۴ اما این قانون غالباً استفاده

1. Enunciation (Exposition)
4. Perfect Cadence

2. Development

3. Recapitulation

نمی‌شود مثلاً در سونات‌های شماره ۱ و ۱۹ تم اول موومان اول با یک کادانس نیمه^۱ پایان می‌یابد، سونات شماره ۲۳ در دومینانت خاتمه می‌یابد. در سونات شماره ۹ پایان تم اول در حقیقت شروع اپیزود رابط^۲ است.

ب) اپیزود رابط که گاهی «پل»^۳ نامیده می‌شود از پاساژهای مدولاتوری که تنالیت^۴ تم اول را به تنالیت^۴ تم دوم هدایت می‌کند تشکیل می‌شود. این اپیزود می‌تواند بر اساس ایده‌های تم اول باشد و یا از ایده‌های جدیدی تشکیل شده باشد.

ج) زمانی که موومان در مد ماژور باشد، تم دوم معمولاً در تنالیت^۴ دومینانت است و زمانی که در مد مینور باشد تم دوم معمولاً در تنالیت^۴ ماژور نسبی خواهد بود. اما به طور کلی در تنالیت^۴‌های متفاوت موارد گوناگونی اتفاق می‌افتد. نگاهی به سونات‌های شماره ۱، ۲، ۳، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۲۱، ۲۳، ۲۷، ۲۹ و ۳۲ بیاندازید. در فرم روندو این استثنائات می‌تواند در تم دوم صورت بگیرد.

به سونات‌های شماره ۱۰ و ۱۹ نگاه کنید.

د) کدا^۵ شامل پاساژهایی^۵ می‌شود که در تنالیت^۴ دومینانت پایان می‌یابند.

ه) دولوپمان (بسط و گسترش / فانتزی آزاد^۶) که بخش دوم موومان به حساب می‌آید از بسط و گسترش تم‌هایی که در بخش اول ارائه شدند به وجود می‌آید. این بسط و گسترش باید به شکل‌های کنترپوانتیک^۷، کاننیک^۸، تقلید^۹ و یا فوگ ظاهر شود.

همچنین ایده‌های جدید ممکن است با مواد و عناصر سازنده قبلی معرفی شوند. این بخش باید در تنالیت^۴ تنیک خاتمه یابد. (دولوپمان نباید در تنالیت^۴ تنیک آغاز شود).

و) بخش سوم یا بخش ارائه مجدد تم‌ها تکراری است از بخش اول با این تفاوت که تم دوم به تنالیت^۴ تنیک انتقال می‌یابد و اپیزودهای رابط قبلی نیز به واسطه علامت‌های تغییردهنده و علائم عرضی به تنالیت^۴ تنیک می‌رسند. کدا معمولاً مقداری به طول می‌انجامد و گاهی حتی ایده‌های جدیدی در خود دارد.

1. Imperfect Cadence

4. Coda

7. Contrapuntal

2. Connecting Episode

5. Passage

8. Canonical

3. Bridge

6. Free Fantasia

9. Imitative

سونات شماره ۱

اپوس ۲ شماره ۱

اعداد کوچک داخل پرانتز در کنار شماره میزان‌ها نمایانگر ضرب یا قسمتی از ضرب در میزان هستند.

تجزیه و تحلیل موومان اول

تجزیه و تحلیل این سونات بر اساس نسخه آگنس زیمرمن^۱ است.

• موومان اول • آلگرو • تنالیتۀ فا مینور • فرم سونات

ریکاپیتولاسیون (ارائه مجدد تم‌ها)	دولوپمان (بسط و گسترش)	اکسپوزیسیون ^۲ (ارائه تم‌ها)
میزان‌های ۱۰۳-۱۱۰ ^(۳) تم اول در تنالیتۀ اصلی	میزان‌های ۵۰ ^(۴) -۱۰۳ ^(۱) (به ه نگاه کنید)	میزان‌های ۱-۹ ^(۲) تم اول در فا مینور (تنیک) (به الف نگاه کنید)
۱۱۰ ^(۴) -۱۲۱ ^(۱) اپیزود رابط (به و نگاه کنید)		۹ ^(۴) -۲۱ ^(۱) اپیزود رابط (به ب نگاه کنید)
۱۲۱ ^(۴) -۱۴۱ ^(۱) تم دوم در تنالیتۀ تنیک		۲۱ ^(۴) -۴۲ ^(۱) تم دوم در لا بمل ماژور (به ج نگاه کنید)
۱۴۱ ^(۳) کدا (به ز نگاه کنید)		۴۲ ^(۳) -۴۹ ^(۱) کدا (به د نگاه کنید) دولاخت و تکرار

1. Agnes Zimmermann

2. Exposition (Enunciation)

بدون شک بتهوون آهنگسازی است که از جایگاه ویژه‌ای در حوزه موسیقی برخوردار است. او یکی از پرآوازه‌ترین آهنگسازان دوران کلاسیک و رمانتیک است. وی که آهنگسازی پیشرو است از مورد توجه‌ترین آهنگسازان دوران کلاسیک به شمار می‌رود. در تمام جهان شناخته شده است. در آثارش عواطف و روحيات انسانی لمس می‌شوند. هیجان، غم، شادی، اضطراب، ترس، وهم، خیال، عشق، نفرت، شجاعت، خشم و هر احساسی که توسط انسان‌ها تجربه شده است در قطعات او به‌ویژه در سمفونی‌هایش نمود پیدا کرده‌اند.

این اثر دومین کتاب از مجموعه تجزیه و تحلیل سونات‌های پیانویی آهنگسازان بنام جهان است. اولین کتاب به «تجزیه و تحلیل ۲۲ سونات پیانویی موتزارت» اختصاص یافته است و کتاب حاضر تمامی سونات‌های پیانویی بتهوون که شامل ۳۲ سونات می‌شوند را مورد بررسی قرار می‌دهد. با توجه به کمبود منابع برای بررسی و آنالیز آثار آهنگسازان، این کتاب می‌تواند راهگشایی برای علاقه‌مندان، هنرمندان و هنرجویان رشته موسیقی باشد. از این کتاب می‌توان در کنار سایر منابع حوزه موسیقی در جهت فراگیری و بسط و توسعه هنر موسیقی بهره برد.

www.chav.ir

info@chav.ir

chavpub